

Eksjö Rotary Gamla Stán
Veckobrev 17/14
25/4 2014

Presiderande: L.Rydholm

Antal närvarande: 31 varav 3 gäster

Klubbärenden/info: Presidenten informerade om Rotarys stipendium, där båda klubbarna har enats om att Laurenti Gille, som bla värnar om Eksjös historia ska få 15.000:-. Utdelning av detta stipendium sker 9/6 av Eksjö Rotaryklubb (Måndagsklubben) . Överskottet från Rotary välgörenhetskonsert blev 75.000:- . 75% kommer gå till läkarbanken, och 25% till kulturskolans blåsorkester, som marknadsför Eksjö nere i polen den 15-16 Maj. Utdelning av detta kommer ske den 5 Maj av Eksjö Rotaryklubb (Måndagsklubben)

Föredragshållare: Ingvar Andersson

Ämne: Tänka snabbt & långsamt.

Då denna föreläsning var komplex att sammanfatta har jag valt att bifoga hela det bildspel som Ingvar visade. Föreläsningen handlade om hur besluts tas inom samhällets alla olika nivåer. Vi förlitar oss alltför mycket på experter samt att slumpen är en större faktor än vad vi oftast tänker oss. Se bif bilder nedan.

**TÄNKA,
SNABBT OCH LÅNGSAMT
(2011)**

DANIEL KAHNEMAN

Svenska riksbankens pris till
Alfred Nobels minne för sitt
arbete om psykologisk beteende-
ekonomi 2002

Beslutsfattande - Riskbedömning - Förutsägbarhet

Inflytande över en mängd olika områden som psykologi, nationalekonomi, politik och medicin.

Boken – 2011 – bestseller och sålde inom kort en miljon exemplar.

Prisad som ett mästerverk: Economist, Wall Street Journal.

SVD - gåva – en e-bok vid prenumeration

Vetenskapens värld - mån. 28.4 SVT 2 kl. 20.00

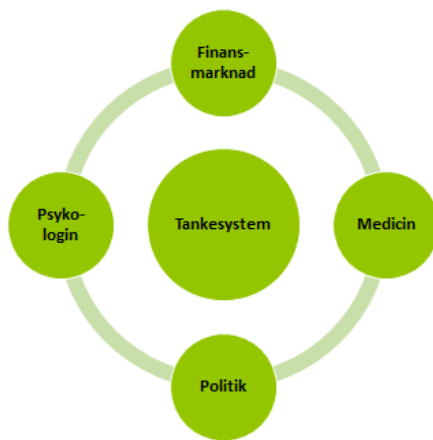
2

Vad handlar boken om?

- **Kahneman är forskare**
- **Information**
- **Tankefel och statistik**
- **Bedömningar – beslut – osäkerhet**
- **Förutsägbarhet**
- **Förväntade vinster och förluster**
- **Egen kritik**

3

Målgrupper

4

Finansmarknadens och dess reflexer

- Brist på eftertanke exploateras av t. ex. finansiella rådgivare och börsanalytiker
- Tacksam att studera
- Handel med aktier
- Slumpens inverkan
- Handel via robotisering

5

övertro

- **Finansdirektörer** i större koncerner
- Skatta avkastningen S&P index
- 11 600 prognoser
- Resultat: entydigt resultat – man hade ingen aning om aktiemarknaden på kort sikt
- Mest bekymrande - inte medvetna om sin egen okunnighet
- Dyrt att lyssna till experter
- Experter kan skapa kollektiv blindhet

6

Läkarvetenskapen

- Patienter – intensivvård- som dog
- Obduktionsresultat kontra diagnos när patienten levde
- Ange hur säker man var på diagnosen
- "Helt säkra" läkare – fel i 40% av fallen

7

"Det kan vara tabu att visa på osäkerhet".

" Erkänna att man gissar kan var mkt oacceptabelt".

" Den som ger sken av att veta premieras".

8

Bibliotekarie eller bonde?

En individ har av en granne beskrivits så här:

"Steve är väldigt blyg och tillbakadragen, alltid hjälpsam men föga intresserad av människor eller den verkliga världen. Han är foglig och ordningsam, har behov av organisation och struktur i sitt liv och är noga med detaljer."

Är det troligast att Steve är bonde eller bibliotekarie?

9

Likhet och stereotyper

- I USA går en bibliotekarie på 20 bönder.
- Deltagarna struntade i statistiska överväganden.
- Man förlitade sig **på likheten mellan Steves personlighet och stereotypen** av en bibliotekarie.

Sverige: finns 2 350 st. bibliotekarier

10

Bedömningsheuristik

System 1 och system 2

11

Tänkande tanke-system

System 1 - snabbt System 2 - långsamt

• Intuitivt och automatiskt tänkande	• Öppnar för tvivel och eftertanke
• Reflexmässigt	• Långsamt
• Mönster skapas utan ansträngning	• Kräver tid och ansträngning – hålls därför gärna borta
• Ogillar statistik	• Begriper statistik
• Drar snabba slutsatser	• Analys och reflektion
• Bekvämt	

12

Vad finns att lära?

1. Risker – överdriven själv-säkerhet
2. "Förälskelse i egna idéer"
3. Förhastade slutsatser
4. Ha flera hypoteser och vägval
5. Brist av tid
6. Beslut under stress
7. Komplexitet och grupper
8. "Att leda i osäkerhet"
9. Eftertanke och reflektion

13

Tillvägagångssätt- hur?

- Forskning tidigt 60-tal
- Experiment
- Evolutionsbiologi – hjärnan
- Perception- information
- Språket
- Kognitivt flyt
- Statistik

14

Exempel

- Språkets inflytande – över tänkandet
- Bibliotekarie s. 13 -
- Linda exemplet

15

Det första intrycket påverkar gradvis bevis och tolkning

Exempel Salomon Asch –

*"Man skulle utifrån två beskrivningar av
personer kommentera deras personlighet".*

Alan: intelligent- flitig- impulsiv - kritisk- envis
– avundsjuk

Ben: avundsjuk – envis – kritisk – impulsiv –
flitig - intelligent

De flesta fick en mer positiv bild av Alan än
Ben.

16

Daniel Kahneman

Daniel Kahneman, född 5 mars 1934 i Tel Aviv, är en israelisk-amerikansk psykolog som 2002 belönades med Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne för sitt arbete om psykologisk ekonomi. [1] Han tog sin akademiska grundexamen vid Hebreiska universitetet i Jerusalem och kom sedan via ett stipendium till University of California där han avlade sin doktorsexamen. Daniel Kahneman är känd för sin forskning inom exempelvis beslutsfattande, riskbedömning och människans rationalitet. Han anses vara en av grundarna till det fält som kallas beteendekonomi (eng. behavioral economics). [2] Kahneman anses höra till de mest inflytelserika psykologerna i världen och hans forskning har haft ett stort inflytande inom en mängd olika områden utöver psykologi, till exempel nationalekonomi, politik och medicin. [3]

Kahneman är i dag professor emeritus i psykologi vid Princeton. 2011 utkom han med boken "Thinking, fast and slow" som snabbt blev en bestseller och utsågs till en av årets bästa böcker av Wall Street Journal, The Economist och The New York Times Book Review. [4] Boken sålde inom kort i över en miljon exemplar världen över och hyllades som "ett mästerverk" och "ett landmärke inom samhällsvetenskapen". [5] 2012 gavs boken ut i svensk översättning av Pär Svensson med titeln Tänka, snabbt och långsamt (Volante förlag). [

17

/ Marcus Axelsson